

Jongerencentrum Noorderpark

Straatinterviews Stadsdeel Amsterdam Noord

Auteurs:

L. R. Havinga

A. Sarti

S. Zarr

In opdracht van:

Stadsdeel Amsterdam Noord

©Stichting *Alexander*

Amsterdam, juli 2007

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Opzet en uitvoering	5
2. Onderzoeksresultaten	11
2.1 Sfeerbeschrijving	11
2.2 Inhoudelijke resultaten	15
3. Samenvatting	33
Bijlagen	37
Bijlage 1: Vragenlijst straatinterviews	37
Bijlage 2: Map voorbeelden activiteiten	43
Bijlage 3: Stichting Alexander in een notendop	49
Bijlage 4: Recente publicaties van Stichting Alexander	53
Bijlage 5: Recente artikelen van Stichting Alexander	55

Inleiding

Naar de stem van jongeren wordt in Amsterdam met veel aandacht geluisterd. Niet alleen gemeente en stadsdelen, maar ook tal van instellingen gaan regelmatig bij jongeren na of hun dienstverlening en product(ontwikkeling) aansluiten bij de wensen en behoeften van jongeren. Zo ook stadsdeel Noord. Stadsdeel Noord heeft Stichting Alexander gevraagd de mening van jongeren in Amsterdam Noord te peilen over de invulling van een nieuw te bouwen jongeren centrum.

Eind 2008 dient gestart te worden met de bouw van het nieuwe jongeren centrum, dat het bestaande jongeren centrum De Dijk gaat vervangen. Het nieuwe jongeren centrum zal een breder aanbod hebben dan de huidige jongeren centra in het stadsdeel. Het aanbod zal gericht zijn op talentontwikkeling voor jongeren uit verschillende wijken in het stadsdeel. Uiterlijk in 2010 zal het centrum openen. Op dit moment werkt het stadsdeel aan een Programma van Eisen, waarin de invulling van het jongeren centrum beschreven staat. Om tot dit Programma van Eisen te komen wil het stadsdeel, aan de hand van (straat)interviews, een eerste peiling houden van de wensen van de huidige doelgroep en toekomstige gebruikers van het jongeren centrum. Ook hoopt het stadsdeel hiermee draagvlak voor het nieuwe centrum te creëren onder potentiële gebruikers.

Stichting Alexander onderschrijft het belang dat het stadsdeel hecht aan het betrekken van jongeren bij de realisering van nieuwe voorzieningen. Bovendien sluit de thematiek en gevraagde expertise goed aan bij de competenties van Stichting Alexander.

Leeswijzer

In deze rapportage worden in hoofdstuk 1 de opzet en uitvoering van het onderzoek beschreven. Vervolgens worden in hoofdstuk 2 de onderzoeksresultaten beschreven en volgt in hoofdstuk 3 een samenvatting. Als bijlagen zijn informatie over Stichting Alexander en het onderzoeksmateriaal opgenomen.

1. Opzet en uitvoering

Doelstelling

Stadsdeel Noord wil de mening van jongeren peilen voor de invulling van het geplande nieuwe jongerencentrum. Zij doet dit allereerst vanuit de idee dat door jongeren te consulteren, het aanbod van het centrum beter aan kan sluiten bij de wensen en behoeften van de gebruikersgroep. Daarnaast zal de betrokkenheid van jongeren bij het jongerencentrum worden vergroot door hen actief te betrekken bij de planvorming.

Vraagstelling

De vraagstelling in dit onderzoek luidt:

Welke invulling wensen de geïnterviewde jongeren voor het nieuw te bouwen jongerencentrum?

Een belangrijke deelvraag die hiermee samenhangt, is:

Aan welke randvoorwaarden moet deze invulling volgens jongeren voldoen?

Concrete vragen aan jongeren kunnen zijn:

- *Wanneer zou je meedoen aan de activiteiten?*
- *Wat mag het kosten?*
- *Wanneer is het veilig genoeg?*
- *Wanneer mag je van je ouders/verzorgers meedoen?*

Naast het beantwoorden van deze vragen, wil het stadsdeel jongeren graag buiten hun eigen blikveld laten kijken en ze laten reflecteren op door anderen voorgedragen ideeën.

Methode

Gekozen is voor straatinterviews. Met straatinterviews is de kans namelijk groot dat jongeren worden bereikt, die (bijna) niet naar 'formele' activiteiten voor participatie, zoals inspraakavonden, komen.

Het streven is om 30 jongeren te interviewen, die:

- in Amsterdam Noord wonen,
- in de leeftijdscategorie 14 tot 18 jaar vallen,
- hun vrije tijd op straat doorbrengen,
- en zich op 8 à 9 verschillende locaties in Amsterdam Noord bevinden.

Om de vraagstelling en de deelvragen te beantwoorden, heeft Stichting Alexander een semi-gestructureerde vragenlijst ontwikkeld (zie bijlage 1), waarbij is gekozen voor een open insteek zodat jongeren vrijuit kunnen vertellen over hun eigen wensen en ideeën voor het nieuw te bouwen jongeren centrum. Tijdens het interview draagt Stichting Alexander een aantal onderwerpen aan waarop vervolgens gericht wordt doorgevraagd. Het accent ligt echter duidelijk op onderwerpen die de jongeren zelf belangrijk vinden.

Aanvullend op de vragenlijst is een map met 25 voorbeelden van mogelijke activiteiten voor het nieuwe jongeren centrum samengesteld (zie bijlage 2). Het doel van deze map is om jongeren te stimuleren om buiten hun eigen blikveld te kijken. Ze worden gevraagd op de voorgestelde activiteiten te reflecteren.

De voorbeelden in de map sluiten aan bij de 4 domeinen voor talentontwikkeling uit het Inhoudelijk Concept Jongeren Centrum Noorderpark van Wentholt (versie 25 mei 2007).

Gekozen is voor de volgende indeling:

- Domein 1: techniek, ICT & handvaardigheid
- Domein 2a: dans & muziek
- Domein 2b: kunst, schrijven & media
- Domein 3: sport
- Domein 4: overige activiteiten

Alvorens ermee 'de straat op te gaan', zijn de vragenlijst en map met voorbeelden aan het stadsdeel voorgelegd. Met de feedback van het stadsdeel zijn de laatste aanpassingen aan vragenlijst en map gedaan. Stichting Alexander was voldoende toegerust om de volgende stap in het onderzoek te zetten: de uitvoering van straatinterviews.

Uitvoering straatinterviews

De straatinterviews hebben plaatsgevonden in de periode van 14 juni t/m 8 juli 2007. In deze periode hebben de onderzoekers van Stichting Alexander (al fietsend) op vijf momenten verschillende locaties aangedaan, waarvan op 7 locaties jongeren zijn aangetroffen en gesproken. Van deze locaties waren 3 locaties direct door het stadsdeel aangewezen en waren 4 te danken aan spontane ontmoetingen met jongeren onderweg. Op de bezochte vindplaatsen is met 28 jongeren gesproken over hun wensen voor het nieuw te bouwen jongeren centrum. Hieronder een overzicht van het aantal gesproken jongeren, verdeeld naar vindplaats, sekse en leeftijd.

Tabel 1: Overzicht aantal gesproken jongeren

Vindplaatsen	Meisjes	Jongens	Leeftijd	Totaal
1. Rosa school	7		14 / 15	7
2. B. Nieuwentijt College		2	14	2
3. Floraweg fietspad		2	17	2
4. Floraweg onder brug	2		14 / 15	2
5. Clusius College	3	4	14 / 15	7
6. Damstede	1	5	17 / 18	6
7. Mosplein	2		14 / 16	2
Totaal	15 meisjes	13 jongens	15 ½ (gem.)	28 jongeren

Van de 28 jongeren was meer dan de helft (16) allochtoon en de rest autochtoon. De aangetroffen groepen bestonden uit jongeren met verschillende culturele achtergronden.

Gezien de jongeren op de vindplaatsen vaak in (kleine) groepjes aangetroffen zijn, is in plaats van individuele interviews voor groepsinterviews gekozen. Uit ervaring blijkt het gemakkelijker om een goed gesprek aan te gaan met een hele groep jongeren, dan een enkele jongere uit zijn/haar groep te halen voor een individueel interview. Bovendien sluiten groeps-interviews heel goed aan bij de leefwereld en belevingswereld van jongeren. Dit is bijvoorbeeld merkbaar in de verhalen, meningen en grappen die zij onderling uitwisselen.

Het streven was om maximaal 5 jongeren per interview te spreken. Dit om te voorkomen dat de gesprekken chaotisch zouden verlopen, wat de verslaglegging van het interview weer zou (kunnen) bemoeilijken. In een enkel geval is van dit streven afgeweken, omdat er tijdens het gesprek een

aantal jongeren eventjes bij kwam staan om mee te luisteren en praten om vervolgens elders verder te gaan met andere activiteiten. De onderzoekers hebben dit toegestaan, omdat dit geen storende invloed bleek te hebben op de inhoud van het interview en betrokkenheid van de respondenten. Integendeel, de respondenten werden extra aangemoedigd om mee te blijven praten door de interesse van deze 'buitenstaanders'. Jongeren die af en aan liepen, zijn in bovenstaande tabel niet opgenomen en niet meegeteld in het totaal aantal gesproken jongeren.

De straatinterviews zijn telkens uitgevoerd door twee medewerkers van Stichting Alexander. Allereerst omwille van de veiligheid. Ten tweede vanwege het praktische aspect: tijdens de straatinterviews ging één medewerker in gesprek met de jongeren en maakte de andere medewerker aantekeningen. Deze aantekeningen zijn vervolgens door de notulist nog dezelfde dag in een verslag verwerkt. Op basis van de vragenlijst en map met voorbeelden is de mening van jongeren gestructureerd weergegeven. Waar mogelijk zijn citaten van de jongeren genoteerd. Vervolgens heeft ook de interviewer zelf de verslaglegging nagelezen, wat de (interbeoordelaar) betrouwbaarheid ten goede komt.

Analyse en rapportage

De analyse van de kwalitatieve data uit de straatinterviews is gestart nadat alle gesprekken en interviews schriftelijk waren uitgewerkt. Dit heeft geresulteerd in een aantal hoofdpunten, ofwel: punten die veel van de gesproken jongeren hebben genoemd en die zij belangrijk vinden voor de bouw en ontwikkeling van het nieuwe jongeren centrum.

Daarnaast is een aantal punten naar voren gekomen die voor specifieke (groepen) jongeren opgaan, want ook onder jongeren geldt: 'verschillende mensen, verschillende wensen'.

Kanttekening hierbij is dat er slechts met 28 jongeren is gesproken in heel Amsterdam Noord, waar duizenden jongeren wonen. De geïnterviewde groep is weliswaar mooi verdeeld naar vindplaats, sekse, leeftijd en etniciteit, maar vormt geen representatieve groep voor *alle* jongeren in Amsterdam Noord. Wel levert dit onderzoek een eerste indruk op over de wensen en ideeën van potentiële gebruikers.

Er zijn zichtbare hoofdlijnen uit de verschillende gesprekken te halen die, indien representativiteit nagestreefd wordt, middels diepgaander vervolgonderzoek verder getoetst zouden kunnen worden onder een grotere groep jongeren. Verder is middels dit onderzoek het gesprek aangegaan met potentiële gebruikers, waardoor een steentje is bijgedragen aan de bekendheid van de plannen en eventuele ontwikkeling van draagvlak.

2. Onderzoeksresultaten

In dit hoofdstuk staan de onderzoeksresultaten beschreven. Allereerst wordt een sfeeromschrijving gegeven van de verschillende straatinterviews (2.1). Dit om de unieke sfeer van de gesprekken weer te geven en de resultaten vervolgens in die sfeer te kunnen plaatsen. De inhoudelijke resultaten staan beschreven in de volgende paragraaf (2.2).

2.1 Sfeerbeschrijving

Twee onderzoekers van Stichting Alexander zijn op vijf verschillende momenten per fiets Amsterdam Noord ingetrokken, gewapend met een kaart vol mogelijke vindplaatsen en voorzien van een tas vol vragenlijsten. Dit heeft geresulteerd in een zevental gesprekken: 4 op school(pleinen) en 3 op straat. Hieronder volgen de ervaringen van de onderzoekers; eerst van de gesprekken op scholen en vervolgens van de gesprekken op straat.

Scholen en schoolpleinen

Op vier verschillende scholen zijn op het schoolplein en in de kantine in totaal 22 jongeren gesproken. Stichting Alexander heeft vooraf telefonisch contact gelegd met de scholen en toestemming gekregen voor het houden van de interviews.

Bij de *Rosa School* mocht alleen bij het hek geïnterviewd worden, om de gang van zaken omtrent een open dag voor basisschoolleerlingen niet te verstoren. Nadat de bel ging, kwamen jongeren mondjesmaat de kant van de onderzoekers

oplopen. Al snel bleken 2 meisjes bereid om mee te praten. Dit wekte de interesse van andere leerlingen en al snel stonden de onderzoekers met 7 meisjes van 14 en 15 jaar te praten. Deze meisjes uitten zich erg uitgesproken en expressief. Het praten over een jongeren centrum en vrije tijd maakte van alles in hen los en ze waren dan ook zowel met elkaar als met de onderzoekers in gesprek. Desondanks was het een zeer waardevol gesprek waarin alle meiden tot hun recht kwamen.

Na dit gesprek stapten de onderzoekers weer op de fiets om de buurt verder te verkennen. Dit leverde onder andere een bezoekje op aan een nabijgelegen school, het *Bernhard Nieuwentijt College*. Daar troffen ze op het schoolplein twee jongens aan, die in alle rust zaten te wachten totdat hun vrienden uit zouden zijn. Dat zou nog wel een tijdje duren, dus enige afleiding in de vorm van een interview was welkom. Het gesprek met deze twee jongens verliep serieus en ontspannen. Halverwege begon het licht te regenen, maar dit had geen invloed op hun motivatie en het gesprek werd doorgezet.

Op een andere dag zijn twee andere scholen bezocht. Allereerst was het *Clusius College* aan de beurt, daarna het tegenovergelegen *Damstede*. Het was die dag erg warm en zonnig, waardoor de verwachting was dat er wel veel jongeren op het schoolplein zouden vertoeven. Toen de pauzebel klonk en de jongeren inderdaad naar buiten stroomden, hebben de onderzoekers verschillende jongeren op verschillende plaatsen op het schoolplein aangesproken. Er werd niet direct 'gehapt': sommige jongeren hadden geen interesse, anderen woonden

niet in Amsterdam Noord. In de brandende zon kwam na een aantal pogingen het gesprek op gang met 4 jongens en 3 meiden van circa 14 jaar. Af en toe kwamen wat klasgenoten nieuwsgierig kijken, meeluisteren en meepraten, om vervolgens weer hun eigen gang te gaan. Uiteindelijk is zo'n half uur met de jongeren gesproken, waarbij de sfeer positief was. Totdat verbaasd werd opgemerkt dat de pauze alweer voorbij was en de groep snel uiteen ging: terug de school in of naar elders.

In de kantine van het Damstede troffen de onderzoekers vervolgens een groepje van 5 pokerende jongeren van circa 17 jaar aan. Toen hen gevraagd werd of zij geïnterviewd wilden worden, leken de jongeren niet geïnteresseerd. Toch mochten de onderzoekers uiteindelijk aanschuiven, op voorwaarde dat de jongeren door mochten gaan met hun spel. Dus het spel werd gespeeld. Vrij snel schoof er nog een jongen bij het spel en gesprek aan. Hoewel de aandacht niet continu bij het interview was en het de onderzoekers extra inspanning kostte om het gesprek gaande te houden, kwam er altijd een antwoord op de vragen. Na een kwartier ging de bel, waarmee aan zowel de pauze als het interview een einde kwam.

Straat

Op straat zijn eveneens jongeren (aan)gesproken: 6 jongeren op 3 verschillende locaties. Twee pogingen om jongeren op straat te treffen en te spreken zijn op niets uitgelopen, vanwege de slechte weersomstandigheden.

Tijdens een verkennende fietstocht ten noordwesten van het *Noordhollandsch Kanaal*, zijn twee jongens van 17 en

18 jaar aangesproken. Ze hadden haast, want ze waren op weg naar vrienden. Bij het horen van het onderwerp van het interview, zagen de jongens er aanvankelijk het nut niet van in om mee te praten. Zij vonden zichzelf niet tot de doelgroep van het jongeren centrum behoren; ze waren te oud en zouden er zelf nooit naartoe gaan. Toch besloten de jongens op vriendelijk verzoek van de onderzoekers hun mening te delen. Het gesprek kwam moeizaam op gang, maar de jongens bleken uiteindelijk interessante dingen te zeggen over hoe zij als oudere jongeren tegen de komst van een nieuw jongeren centrum aankijken.

Later op de middag spraken de onderzoekers op een *fietspad* twee meisjes van 14 en 15 jaar, die op de fiets van school naar huis reden. Deze meisjes waren een stuk enthousiaster over de komst van een jongeren centrum en deden dan ook graag mee. Het gesprek verliep erg prettig en was erg informatief. Enige stoorzender was de regen die halverwege het gesprek begon te vallen. Onder een nabijgelegen brug is het gesprek voortgezet.

Op de laatste interviewdag zijn bij het *Mosplein* twee meisjes van 14 en 16 jaar gesproken die op straat liepen. Deze meiden wilden direct meepraten. Ze vertelden dat dit de eerste week was dat ze vakantie hadden van school, dus ze hadden tijd genoeg. Een van de meisjes vertelde aanvullend dat ze van school was gestuurd en tastte in het duister over wat ze na de zomervakantie ging doen.

Tijdens het interview bleek zij de meest assertieve van het stel; zij had weinig aanmoediging nodig om haar mening, ideeën en wensen te uiten. Haar vriendin kwam pas na een poosje los,

maar bleek ook goed te weten wat ze wel en niet wilde betreffende het jongeren centrum.

2.2 Inhoudelijke resultaten

In volgende tekst staan de resultaten van de verschillende straatinterviews beschreven. Eerst wordt de mening van de geïnterviewde jongeren over het nieuw te bouwen jongeren centrum beschreven. Vervolgens worden de randvoorwaarden beschreven die de jongeren aan het nieuwe jongeren centrum stellen. Tot slot wordt hun reactie op de map met voorbeelden beschreven. Per onderdeel staan de resultaten op hoofdlijnen beschreven, maar worden ook de specifieke wensen van afzonderlijke (groepen) jongeren genoemd. Met 'jongere jongeren' wordt de groep jonger dan 16 jaar bedoeld, met 'oudere jongeren' de groep ouder dan 16 jaar.

Algemene indruk

De geïnterviewde jongeren reageren verschillend op de plannen van Stadsdeel Noord voor het nieuw te bouwen jongeren centrum. De jongere jongeren reageren overwegend positief en enthousiast op de plannen. Zij geven aan dat ze in de toekomst graag het jongeren centrum willen bezoeken om van de activiteiten gebruik te maken. Er worden diverse redenen genoemd: de jongeren geven aan dat ze het leuk vinden dat er een speciale plek alleen voor jongeren komt, waar ze na schooltijd leeftijdsgenootjes kunnen ontmoeten en plezier kunnen maken. Enkele jongeren zeggen dat er misschien wel minder vandalisme in de wijk zal voorkomen, omdat een jongeren centrum jongeren van de straat zal houden.

Het is goed dat er een jongeren centrum komt om naartoe te gaan in plaats van op straat te hangen.

(meisje, 14 jaar)

Enkele allochtone meisjes vinden het interessant om een plek te hebben waar ze samen met jongens kunnen zijn zonder dat hun ouders hiervan op de hoogte zijn. Andere meisjes benadrukken juist dat ze bij het bezoek aan het jongeren centrum afhankelijk zijn van de toestemming van hun ouders.

Mijn ouders moeten dit ook goed vinden.

(meisje, 14 jaar)

In tegenstelling tot de jongere jongeren, zeggen de oudere jongeren zeker te weten dat ze niet naar het nieuwe jongeren centrum zullen komen. Ze voelen zich te oud en verwachten dat de activiteiten in het jongeren centrum leuker zijn voor jongere jongeren dan voor henzelf.

Het is saaier als je ouder bent. (meisje, 16 jaar)

Deze oudere jongeren hebben een vrij negatief beeld over jongeren centra. Ze geven aan dat ze liever niet geforceerd met anderen omgaan, wat in hun ogen in jongeren centra gebeurt. Ze ondernemen liever activiteiten met hun eigen vrienden.

Wij willen niet geforceerd met andere jongeren omgaan. (meisje, 18 jaar)

We zoeken liever zelf ongeorganiseerd vrienden en kennissen op. (jongen, 17 jaar)

Daarnaast verwachten deze jongeren dat de aangeboden activiteiten niet leuk, maar 'suf' zullen zijn. En sommige jongeren geven aan gewoonweg niet van activiteiten te houden.

*Ik hou niet van activiteiten! Ik loop liever buiten,
hang op de bank of zit thuis met vriendinnen.
(meisje, 16 jaar)*

Mijn bed is mijn activiteit! (jongen, 15 jaar)

Wanneer jongeren echter op hun eigen interesses worden aangesproken, lijkt dit beeld om te slaan. Als aan een groep pokerspelende jongeren een pokeravond wordt voorgesteld, raken ze alsnog geïnteresseerd: daar zouden ze wél heengaan. En een aantal meiden veert enthousiast op wanneer de woorden zang, dans en mode worden genoemd, terwijl zij eerder aangaven dat ze niet naar een jongeren centrum zouden gaan.

Niet alle geïnterviewde jongeren blijken op de hoogte te zijn van de vervanging van De Dijk. De meeste jongeren kennen het jongeren centrum De Dijk van naam en enkele jongeren geven aan wel eens een bezoek te hebben gebracht aan de Dijk. Deze jongeren hebben verschillende ervaringen. Eén jongen vertelt dat de Dijk gezellig is, dat het groter is dan het 'Vuurschip' (een ander jongeren centrum) en dat er bovendien een Playstation is.

Een aantal andere jongeren is minder positief over De Dijk. Zo laat een jongen weten dat hij zich niet op zijn gemak voelt bij de bezoekers van De Dijk.

De jongeren daar doen 'aso' en 'stoer' met hun scooter. Ze zijn onaardig. (jongen, 17 jaar)

Ook twee meiden hebben negatieve ervaringen met De Dijk. Zij voelen zich er onveilig omdat er wel eens gevochten wordt.

Ik kwam er toen ik 12 was, maar ik heb geen zin meer. Het is gevaarlijk, ik ken mensen die daar vechten. (meisje, 16 jaar)

Een aantal jongeren vraagt zich af waarom er überhaupt een nieuw jongerencentrum komt. Sommigen zijn tevreden met hun eigen jongerencentrum en anderen benoemen dat er recent een nieuw jongerencentrum bij het Waterlandplein geopend is.

Randvoorwaarden

Naast de algemene indruk van jongeren over de plannen, spraken de onderzoekers met jongeren over de randvoorwaarden waar het jongerencentrum volgens hen aan moet voldoen. Aan bod kwamen onder andere het aanbod van activiteiten, de doelgroepen, kosten, openingstijden, veiligheidseisen, sfeer en informatievoorziening.

- **Activiteiten**

De gesproken jongeren willen graag een aanbod van activiteiten die hun ontspanning en gezelligheid bieden.

Van belang is dat jongeren er leuke dingen kunnen doen en lol kunnen maken. De jongeren zijn het er over eens dat het jongeren centrum geen plek moet worden waar ze verplicht moeten leren. Dit moeten ze op school al en in hun vrije tijd doen ze liever niets verplichts. Wel geven enkele allochtone meiden aan dat ze graag de mogelijkheid zouden hebben om in het jongeren centrum huiswerk te maken. De ruimte moet dan voorzien zijn van het nodige materiaal om hun huiswerk goed te kunnen maken.

Jongeren kunnen een breed scala aan activiteiten opnoemen die ze graag in het jongeren centrum zouden doen. Activiteiten die het meest door jongeren aangedragen worden zijn voetbaltoernooien, zwemmen, een internetcafé, paintball, kermis en uitstapjes naar pretparken. Daarnaast wordt een aantal keer dagactiviteiten voor alleen meisjes genoemd, waaraan meisjes sneller mogen meedoen van hun ouders als deze activiteiten overdag zijn. Ook worden een aantal keer diverse sportactiviteiten en/of vereniging aangesloten bij het jongeren centrum, zanglessen, en streetdance genoemd. Enkele oudere jongeren hebben de specifieke wens om pokertoernooien te organiseren tussen jongeren uit verschillende wijken. Pokeren is volgens hen een rage, en zij doen dit zelf graag. Het lijkt hen bovendien leuk om op deze manier andere jongeren met dezelfde interesse te ontmoeten.

- ***Leeftijd***

De meeste jongeren vinden dat het jongeren centrum voor verschillende leeftijden moet zijn. Er blijkt wel een onderscheid te bestaan tussen de jongere en oudere groep jongeren.

Zoals al eerder bleek, heeft de oudere groep een negatief beeld over jongerencentra en denken zij dat het voor hun leeftijd niet leuk is. Daarnaast is door enkele jongere jongeren genoemd dat zij wegblijven als de groep ouder dan 17 jaar ook komt. Ze verwachten dat deze groep zich misdraagt of ruzie gaat maken.

Deze groep gedraagt zich stoer omdat ze ouder zijn, vaak komt er dan ruzie! (meisje 15 jaar)

Om dit op te lossen komen de jongeren met het voorstel om voor jongeren ouder dan 16 jaar op een later tijdstip activiteiten in het jongeren centrum aan te bieden.

- ***Verschillende wijken***

Door de onderzoekers wordt verteld dat het jongeren centrum activiteiten zal aanbieden voor jongeren woonachtig in verschillende wijken in Amsterdam Noord. Op de vraag wat jongeren hiervan vinden is de reactie van bijna alle jongeren negatief. Ze verwachten hierbij problemen tussen jongeren uit de verschillende wijken.

*Verschillende groepen jongeren mixen niet met elkaar en zullen nooit één groep worden.
(meisje, 17 jaar)*

Enkele jongere jongeren uiten hun twijfels en weten niet of ze het jongeren centrum zullen bezoeken als er jongeren uit andere wijken naartoe gaan komen.

Ik weet niet of ik kom want misschien klikt het niet met andere jongeren uit andere wijken.

(jongen, 15 jaar)

De jongeren geven aan dat ze het gezelliger vinden om met jongeren uit de eigen wijk activiteiten te ondernemen.

Wij vinden het leuker om met ons eigen groepje om te gaan. (jongen, 17 jaar)

Daarnaast vinden sommige jongeren het geen prettig idee om elke dag naar een andere wijk te moeten reizen. Een enkeling geeft heel expliciet aan niet zover te willen fietsen en heeft liever het bestaande jongeren centrum in de eigen buurt.

- ***Subculturen***

Enkele oudere jongeren geven aan dat er activiteiten voor verschillende subculturen jongeren moeten komen. Het jongeren centrum moet zich niet op een bepaalde muziekstijl of subcultuur richten. Zij vinden dat er activiteiten moeten worden aangeboden voor jongeren met verschillende interesses.

Activiteiten moeten worden afgewisseld en niet worden beperkt tot de smaak van één groep.

(jongen, 17 jaar)

- ***Kosten***

De jongeren geven aan dat ze over het algemeen niet bereid zijn te betalen voor activiteiten in het jongeren centrum zelf die gericht zijn op ontspanning en lol maken.

Sommige jongeren geven aan dat zij wel willen betalen voor versnapering en speciale uitstapjes die vanuit het jongeren centrum worden georganiseerd; bijvoorbeeld naar Sixflags of naar Walibi. Deze activiteiten mogen volgens deze jongeren 10 tot 15 euro kosten.

Het volgende idee is ook ter sprake gekomen: een aantal jongeren stelt voor dat er de mogelijkheid moet zijn om tegen betaling lid te worden van het jongeren centrum. Leden kunnen bijvoorbeeld gratis deelnemen aan activiteiten, hebben recht op kortingen en krijgen voorrang bij speciale activiteiten.

Verder stelt de groep pokerspelende jongeren voor om inleggeld te vragen voor pokertoernooien, bijvoorbeeld een euro per keer. De winnaar wint de pot. Dit zal volgens hen een extra stimulans zijn voor jongeren om mee te doen en terug te komen.

- ***Openingstijden***

Ten aanzien van de openingstijden worden verschillende dagen en tijden voorgesteld. Duidelijk wordt dat de jongeren na schooltijd, in het weekend en in hun vakanties graag gebruik willen maken van het jongeren centrum. Daarbij is een langere openingstijd in het weekend gewenst. Enkele suggesties: maandag tot en met donderdag geopend na schooltijd vanaf 16.00 uur, in het weekend vanaf 12.00 uur, schooldagen geopend tot 20.00 uur en in het weekend tot 23.00 uur en twee dagen in de week speciale activiteiten of uitstapjes.

Enkele jongeren geven aan voornamelijk in het weekend van het jongeren centrum gebruik te willen maken, bijvoorbeeld omdat ze doordeweeks naar school gaan, sporten of zelf al andere activiteiten hebben. Andere jongeren willen juist liever doordeweeks gebruik maken van het jongeren centrum. Opvallend is dat meisjes vaker dan jongens aangeven dat ze overdag en in het begin van de avond gebruik willen maken van het jongeren centrum. Een reden hiervoor is dat de meisjes van hun ouders op tijd thuis moeten zijn.

*Ik mag niet zo laat thuis komen van mijn ouders!
(meisje, 14 jaar)*

- ***Huisregels en veiligheid***

Tijdens de straatinterviews is ook gesproken over de veiligheid en welke huis- en gedragsregels er in het jongeren centrum zouden moeten gelden. De eerste reactie op deze vraag was vaak:

*Geen alcohol, geen drugs, geen wapens.
(jongen, 14 jaar)*

Ook over gedragsregels zijn jongeren duidelijk:

Respect hebben voor elkaar, niet schelden, van elkaars spullen afblijven, geen ruzie maken. Deze regels met posters ophangen in het jongeren centrum. (meisje, 14 jaar)

Veel van de gesproken jongeren geven aan dat er beveiliging en ingangscntrole in het jongeren centrum moeten zijn, die in handen moet zijn van professionele bewaking.

Dit is belangrijk om een veilig gevoel te creëren en ter voorkoming van problemen of ruzies. In dit kader wordt ook genoemd dat er sancties moeten volgen als jongeren zich niet aan de regels houden.

Er moet een lijst komen die aangeeft dat jongeren die zich misdragen hebben, een tijdje niet meer binnen komen. (meisje, 15 jaar)

- **Toestemming ouders**

Op de vraag wanneer jongeren van hun ouders of verzorgers aan de activiteiten mogen meedoen, reageren bijna alle jongeren dat ze mee mogen doen als het niet te laat is. Ze moeten op tijd thuis zijn. Sommige allochtone meisjes geven aan dat ze mee mogen doen als er geen jongens aanwezig zijn. Er wordt verder benadrukt dat het van belang is om ouders goed te informeren over de activiteiten.

- **Sfeer**

De jongeren geven aan dat de sfeer een belangrijk onderdeel van het jongeren centrum is. Ze hebben behoefte aan een moderne en gezellige ruimte met bijvoorbeeld een bar. Wel geven de meeste jongeren aan dat dit een bar zonder alcoholische dranken moet zijn. Bij de bespreking van sfeer en veiligheid wordt nogmaals aangegeven dat het wel of niet op je gemak voelen erg beïnvloed kan worden door de aanwezigheid van jongeren uit verschillende wijken.

- **Informatievoorziening**

Folders, flyers, posters en de website van het jongeren centrum zijn de meest genoemde manieren om jongeren (en ouders) te informeren. Jongeren geven aan hierin zelf ook een rol te

willen spelen, bijvoorbeeld door zelf folders op scholen en in de verschillende wijken te verspreiden. Enkele jongeren stellen voor om tevens bij bestaande goedlopende websites, zoals de xss-site, aan te sluiten om informatie te verspreiden.

We kunnen zelf flyereren op scholen en in de wijken om jongeren te informeren (meisje, 16 jaar)

Het idee bestaat ook dat jongeren die een eerdergenoemd lidmaatschap hebben verkregen regelmatig een programmaoverzicht thuis gestuurd krijgen zodat ze op de hoogte blijven van de activiteiten.

Map met voorbeelden

Tijdens de straatinterviews hebben jongeren een map met 25 voorbeelden van mogelijke activiteiten voor het nieuw te bouwen jongeren centrum voorgelegd gekregen. Jongeren werden hiermee gestimuleerd buiten hun eigen blikveld te kijken en uitgedaagd om op de voorgestelde activiteiten te reflecteren.

Nogmaals de indeling van domeinen (zie bijlage 2):

- Domein 1: Techniek, ICT & handvaardigheid
- Domein 2a: Dans & muziek
- Domein 2b: Kunst, schrijven & media
- Domein 3: Sport
- Domein 4: Overige activiteiten

In de volgende tekst wordt beschreven hoe de jongeren op de verschillende activiteiten reageren. Per domein wordt besproken wat de jongeren leuke en minder leuke activiteiten

vinden en wat hun motivatie daarbij is.

- ***Domein 1: Techniek, ICT & handvaardigheid***

In dit domein spreekt de activiteit 'sleutelen aan brommers' de jongens het meest aan en meisjes juist het minst. De meisjes geven aan dat dit een typische activiteit voor jongens is. De meeste meisjes vinden 'pimp je eigen kleding' (zelf kleding maken en verfraaien) en 'sieraden maken' het leukst.

Ik heb niet echt ervaring, ik heb wel eens bij mijn oma gekraald, maar dat zou ik wel echt gaan doen!
(meisje, 14 jaar)

Er zijn echter ook een paar meisjes die deze activiteiten helemaal niet leuk vinden. Ze houden niet van knutselen. Ook de jongens vinden deze activiteiten het minst aansprekend omdat dit typische activiteiten voor meisjes zijn.

Een andere activiteit die sommige meisjes niet zo leuk vinden is 'computerles'. Ze vinden het op zich wel goed dat het er is, maar denken ook dat jongeren hier minder gebruik van gaan maken dan van de andere voorbeelden. De meeste jongeren weten namelijk wel min of meer hoe computers werken.

- ***Domein 2a: Dans & muziek***

Dit domein is het meest populaire domein onder de meiden. De meeste meiden vinden 'open podium' (zelf optreden op een podium) en workshop 'wanna be a popstar' (aanbod van diverse muzieklessen) het meest boeiend. Maar ook 'let's dance' (lessen in verschillende dansstijlen) vinden veel meiden erg leuk. Zij denken ook dat andere meiden hier gebruik van zullen maken.

Veel dansen die ik wel wil leren, streetdance, buikdansen en jumpstyle is ook heel leuk op het moment! (meisje, 16 jaar)

Enkele meisjes laten weten dat ze later beroemd willen worden en geven aan dat dit een goede manier is om te oefenen en ontdekt te worden.

Ook wordt verteld dat het goed en leuk is als jongeren hun 'eigen ding' kunnen laten zien en hun talenten kunnen tonen. Het open podium is hier heel geschikt voor. Een meisje zegt dat zij te verlegen is om zelf op het open podium te staan. Zij zou liever in kleinere groepjes oefenen en optreden, maar wil wel graag naar het open podium komen om de optredens van andere te bekijken en beluisteren.

*Ik durf dat niet, ik wil het ook niet...jongeren met veel lef wel, zoals mijn vriendin bijvoorbeeld wel!
(meisje, 14 jaar)*

Enkele jongens lijken de workshop 'let's dance' het leukst te vinden, maar in tegenstelling tot de meiden lijken de meeste jongens dit domein niet zo leuk te vinden. De jongens vinden 'wanna be a popstar' de minst leuke activiteit.

- ***Domein 2b: Kunst, schrijven & media***

In dit domein worden de activiteiten 'de filmavond' en 'het jongeren persbureau' (schrijven voor een jongerenkrant) het meest positief beoordeeld. Bij het jongeren persbureau vertellen enkele jongeren dat het ze leuk lijkt om mensen te interviewen en daar verslag van te doen. Er wordt ook aangegeven dat je op deze manier iets kunt leren wat je later zou willen worden, bijvoorbeeld journalist of fotograaf.

Snacks en popcorn worden aanvullend bij de filmavond genoemd: een filmavond is niet compleet zonder. Een aantal jongeren schrikt echter terug wanneer wordt verteld dat de filmavond een educatief doel heeft en er informatieve films of documentaires vertoond gaan worden. Een enkeling blijft interesse houden.

*Ik hou van allerlei films, komedie en romantiek.
Leuke films waarvan je leert over wat er gebeurt in
de wereld, maar ook over minder leuke dingen.
(meisje, 14 jaar)*

Volgens de gesproken jongeren zijn de minst leuke activiteiten 'workshop kunst' (leren schilderen en tekenen) en 'de middag van de poëzie' (leren gedichten te schrijven of voor te dragen). Zij hebben het idee dat er wel jongeren zijn die dit leuk vinden, maar zichzelf slaan deze activiteiten liever over.

*Ik hou niet van schilderen en tekenen.
(jongen, 14 jaar)*

- **Domein 3: Sport**

In dit domein vinden de meeste jongens en meisjes de 'jongens sporten' (zoals judo, karate, kickboksen), 'jongeren sportcoach' (training om zelf jongeren te trainen) het leukst. De jongens vinden de activiteiten 'stoere sporten speciaal voor meiden' en 'lekker in je vel' typische iets voor meisjes. Ook sommige meiden vinden deze activiteiten niet interessant. De 'sporten speciaal voor meiden', zoals yoga worden in een sommige interviews door meiden zelfs 'stom' genoemd. Veel meiden geven aan dat ze juist de 'jongens sporten', zoals kickboksen, karate, en vechtsporten erg leuk vinden.

Lekker rammen, je agressie kwijt raken.

(meisje, 16 jaar)

Vechtsporten beoefenen hoeft volgens sommige meiden niet persé zonder jongens. Ze vinden dat jongens en meisjes gewoon samen mogen sporten. Een meisje wil wel graag een vechtsport doen, maar vecht toch liever niet tegen jongens.

Jongens slaan zo hard! (meisje, 14 jaar)

Over de ‘megasportdag’ (meedoen aan verschillende sporten). zijn de meningen verdeeld. Sommige jongeren vinden dit een heel leuke activiteit, maar enkele meiden denken dat vooral jongens dit heel leuk vinden. Zij doen zelf liever niet mee als ze verplicht aan veel verschillende sporten mee moeten doen. Zij vinden het leuker als ze keuzevrijheid hebben en alleen aan de sporten hoeven mee te doen die ze zelf uitzoeken.

Ik haat sportdag, dat je alles achter elkaar aan moet doen! (meisje, 16 jaar)

Domein 4: Overige activiteiten

In dit domein geven zowel jongens als meisjes aan dat de ‘training weerbaarheid & zelfvertrouwen’ een leerzame activiteit is. De jongeren vinden het zinvol omdat ze zichzelf hiermee leren verdedigen als ze gepest worden en ze krijgen door deze training meer zekerheid en vertrouwen in zichzelf. Voor sommige meisjes hoeft deze training niet gescheiden van jongens plaats te vinden, maar kunnen jongens en meiden deze training heel goed samen met elkaar volgen.

Ik ben zelf gepest en heb ook geen zelfvertrouwen, dit zou het mij wel geven. Ik ben blij dat ze daar ook aan denken. (meisje, 14 jaar)

De meiden vinden de activiteit 'meidenclub' (speciaal voor meisjes waar geen jongens mogen komen) heel erg leuk. Het lijkt ze prettig dingen te doen zonder jongens.

Ook vinden de jongeren 'de voorlichtingsavond', 'de beroepenavond' en 'de infodesk' leerzame activiteiten. Het lijkt ze interessant om op deze manier meer informatie te verkrijgen en meningen en ervaringen uit te wisselen. Maar sommige jongeren geven ook aan dat zij niet snel gebruik zullen maken van de infodesk, omdat ze dit niet anoniem genoeg vinden. Ze geven aan dat het mogelijk is dat je de persoon aan wie je de hulpvraag stelt, later buiten op straat tegen komt. Dit kan dan ongemakkelijk zijn. Daarnaast geven deze jongeren aan dat ze de persoon niet goed genoeg kennen en daardoor niet snel persoonlijke informatie vertellen. Ze bellen dan liever geheel anoniem de kindertelefoon.

Ook 'doe het zelf' vinden jongeren gedeeltelijk leuk. Het zelf bedenken van activiteiten vinden veel jongeren wel leuk. Maar om de bedachte activiteit daadwerkelijk zelf te organiseren en uit te voeren, lijkt de meeste jongeren minder leuk.

Ik hou niet van organiseren, ik laat het liever doen. (jongen, 14 jaar)

Jongeren willen wel zelf simpele en leuke uitstapjes organiseren zoals naar het zwembad of attractiepark.

Ze geven dan ook aan zelf jongeren te willen werven en vragen om deel te nemen. De jongeren stellen verder een ideeënbuss voor.

De minst aansprekende activiteit in dit domein vinden de jongeren 'Jongeren praten mee' (meepraten in de politiek). Een meisje geeft aan dat ze het goed vindt dat jongeren hun stem laten horen, maar ze gelooft niet dat er wat met de mening van jongeren wordt gedaan. Ze zou wel willen meepraten over de veiligheid in Amsterdam Noord als ze het idee zou hebben dat het echt bij zou dragen aan de veiligheid.

Ik voel me niet veilig, maar erover praten heeft geen zin, ze doen er toch niks aan. Als het invloed zou hebben, zou ik het wel doen. (meisje, 14 jaar)

3. Samenvatting

Hieronder de samenvatting van de onderzoeksresultaten.

Algemene indruk

- Jongeren denken verschillend over de bouw van een nieuw jongeren centrum:
  - Jongere jongeren (<16 jaar) zijn overwegend positief: zij vinden het een goed plan
  - Oudere jongeren (>16 jaar) hebben negatieve een beeld van jongeren centra
- Sommige jongeren zijn tevreden met hun eigen jongeren centrum zoals het nu is
- Enkele jongeren kennen en komen in De Dijk
- Jongeren hebben verschillende ervaringen met De Dijk
  - Positief: het is groot, gezellig, er is een Playstation
  - Negatief: er wordt gevochten en jongeren zijn er 'aso' en 'onaardig'

Randvoorwaarden

Activiteiten

- Verschillende (groepen) jongeren hebben verschillende wensen en interesses
- Jongeren willen over het algemeen activiteiten die ontspanning en gezelligheid bieden
- Jongeren willen niet verplicht dingen doen en leren, het moet vrijblijvend zijn
- Er moet wel mogelijkheid zijn om te leren (huiswerkruimte) of talenten te ontwikkelen
- Jongeren zijn geïnteresseerder wanneer activiteiten aansluiten bij hun eigen interesses

Leeftijd

- Het jongeren centrum moet gericht zijn op jongeren van verschillende leeftijden
- Er moet onderscheid zijn tussen jongere en oudere jongeren, bijvoorbeeld in openingstijden:
  - Oudere jongeren voelen zich te oud om dingen met jongere jongeren te doen
  - Jongere jongeren zijn bang voor ruzie als er oudere jongeren aanwezig zijn

Verschillende wijken

- Verschillende wijken in Amsterdam Noord gaan volgens veel jongeren niet goed samen
- Sommige jongeren zijn bang voor ruzie tussen jongeren uit verschillende wijken en zeggen daarom niet naar het jongeren centrum te zullen komen
- Sommige jongeren doen liever iets leuks met de eigen wijk of groep
- Een enkeling vindt het Noorderpark te ver om elke dag naartoe te reizen

Subculturen

- Er moet ruimte zijn voor verschillende subculturen en (muziek)stijlen

Kosten

- Ontspannende activiteiten in het jongeren centrum moeten kosteloos zijn
- Wel willen jongeren betalen voor versnaperingen, uitstapjes en speciale activiteiten
- Enkele jongeren stellen een betaald lidmaatschap voor

Openingstijden

- Openingstijden gevarieerd: na school én in het weekend!
- Voor meiden zijn activiteiten overdag en niet te laat op de avond geschikter
- Enkele suggesties:
  - Door de week na school tot vroeg in de avond
  - In het weekend eerder open en later dicht
  - 2 keer per week een speciale activiteit of uitstapje

Huisregels en veiligheid

- Regels: geen alcohol, geen drugs, geen wapens, respect hebben voor elkaar, niet schelden, van elkaars spullen afblijven, geen ruzie maken.
- Jongeren willen goed toezicht: professionele beveiliging en toegangscontrole (pasjes)
- Sancties voor jongeren die de regels overtreden

Toestemming ouders

- Ouders moeten goed geïnformeerd worden

Sfeer

- De ruimtes moeten gezellig en modern zijn, met een (alcoholvrije) bar

Informatievoorziening

- Jongeren kunnen geïnformeerd worden door middel van folders, posters, flyers, internetsites
- Jongeren willen zelf ook meehelpen in informatieverbreiding (bijvoorbeeld flyer)

Map met voorbeelden

Domein 1: Techniek, ICT & handvaardigheid

- Favoriet voor jongens: sleutelen aan brommers
- Favoriet voor meiden: sierraden maken, kleding pimpen

Domein 2a: Dans & muziek

- Duidelijk het meest favoriete domein voor meiden
- Favorieten voor meiden: dans, zang, open podium
- Jongens vinden dans nog het meest geschikt (jumpstyle)

Domein 2b: Kunst, schrijven & media

- Algemeen het minst favoriete domein
- Favoriet: filmavond, maar interesse zakt bij noemen van het educatieve karakter
- Minst favoriet: poëzie en kunst

Domein 3: Sport

- Favoriet voor jongens én meiden: jongenssporten
- Op de tweede plek volgt de megasportdag, waarbij enige keuzevrijheid gewenst is
- Minst favoriet voor jongens én meiden: yoga, aerobics, bodyshape

Domein 4: Overige activiteiten

- Niet persé leuk, maar goed dat het wordt aangeboden zijn: de training weerbaarheid, de voorlichtingsavonden, de infodesk en de beroepenavond.
- Jongens en meiden gemixt: ze kunnen van elkaar leren
- Kanttekening infodesk: niet anoniem genoeg
- Jongeren willen zelf activiteiten bedenken, maar liever niet organiseren en uitvoeren
- Inspraak blijkt voor een enkeling geschikt en aansprekend

Bijlage 1: Vragenlijst straatinterviews

Jongeren Centrum Noorderpark, Amsterdam-Noord Vragenlijst Straatinterviews

Informatie voor de interviewers

Doelgroep

30 jongeren die:

- in Amsterdam Noord wonen
- vrije tijd op straat doorbrengen
- in de leeftijdscategorie 14 - 18 jaar vallen
- zich op (circa 8) verschillende plekken in Amsterdam Noord bevinden

Opbouw van het interview

- Algemeen beginnen, jongere(n) zelf laten vertellen over wensen
- Gedurende het interview steeds gedetailleerder vragen stellen om informatie te vergaren over de randvoorwaarden voor deelname aan activiteiten vanuit het gezichtspunt van jongeren
- Voorleggen van een map met voorbeelden van activiteiten, waardoor jongeren buiten hun eigen blikveld kijken en reflecteren
- Afsluiten met het benoemen van de beste ideeën

Duur van het interview

Per jongere is er circa 30 minuten interviewtijd beschikbaar. De mogelijkheid bestaat dat er op straat een groepje jongeren in één keer wordt gesproken. Dan is meer tijd beschikbaar, afhankelijk van de bereidheid van de geïnterviewden om uitvoerig mee te denken. Spreek maximaal 5 jongeren per keer, anders wordt het wellicht te chaotisch, zowel het leiden als notuleren.

Samenstelling team interviewers

Ga altijd met 2 personen de straat op, omwille van:

- Veiligheidsredenen
- Praktische redenen (1 notulist, 1 gespreksleider)

Dataverzameling

Quickscan: notuleren en zo snel mogelijk uitwerken op kantoor.

Vragenlijst straatinterviews

Algemene vraagstelling en inleiding
Het stadsdeel is van plan een ander type centrum voor jongeren te bouwen bij/in de buurt van het Noorderpark. Dit moet een heel ander type jongeren centrum worden dan jullie kennen in Noord, namelijk een groot centrum waarin je verschillende dingen kan doen. Wij willen graag weten wat jou/jullie wensen hierin zijn. We kunnen niet beloven dat al jouw/jullie ideeën daadwerkelijk uitgevoerd gaan worden, maar we gaan er wel voor zorgen dat het stadsdeel jullie mening en wensen te horen krijgt. We willen jou/jullie graag een aantal vragen stellen. Vind jij/vinden jullie dit goed?

I Achtergrond **5 minuten**

- Wat is je naam? En hoe oud ben je?
  1. .... jongen/meisje leeftijd ..... jaar
  2. .... jongen/meisje leeftijd ..... jaar
  3. .... jongen/meisje leeftijd ..... jaar
  4. .... jongen/meisje leeftijd ..... jaar
  5. .... jongen/meisje leeftijd ..... jaar

- Waar woon je? In welk deel van Amsterdam ligt dat?
  1. ....
  2. ....
  3. ....
  4. ....
  5. ....

- Zit je op school? Zo ja, wat doe je? Of werk je misschien al?
  1. ....
  2. ....
  3. ....
  4. ....
  5. ....

- **Wist jij dat er een nieuw jc in het Noorderpark komt?**
  - Zo ja:
    - Hoe wist je daarvan? Kan je ons vertellen wat je hierover weet?
    - SA geeft daarna aanvullend korte uitleg van de plannen
  - Zo nee: SA geeft korte uitleg van plannen

Eind 2008 wil het stadsdeel Noord starten met de bouw van een nieuw jc. Deze gaat het jc De Dijk vervangen. Dit nieuwe jc zal gericht zijn op talentontwikkeling. Het zal activiteiten aanbieden voor jongeren uit verschillende wijken in Noord. Uiterlijk 2010 willen ze het jc openen.

- **Wat vind jij van deze plannen?**
  - [Wat vind jij van de bouw van een nieuw jongeren­centrum?]
    - Vind je het een goed idee? Waarom wel / niet?
  - [Wat vind jij van de vervanging van het jongeren­centrum De Dijk?]
    - Begrijp je deze keuze? Waarom wel / niet?
    - Wie kwamen er in het jongeren­centrum De Dijk?
    - Kwam jij wel in dit jongeren­centrum? Waarom wel/niet?
  - Het jongeren­centrum zal zich gaan richten op verschillende activiteiten. Je kan er bijvoorbeeld ontdekken waar je goed in bent en wat je leuk vindt om te doen. Wat vind je hiervan?
  - Wat vind je ervan dat het jc voor verschillende wijken in Noord is?
    - Hoe gaan de verschillende wijken in Noord met elkaar om?
    - Denk je dat alle wijken er zullen komen? Waarom wel/niet?
    - Gaat jouw wijk er gebruik van maken? Waarom wel / niet?
- **Denk je dat jijzelf gebruik gaat maken van het jc?**
  - Waarom wel / niet?

- **Wanneer zou jij (wel) gebruik willen maken van het jc?**
  - Wat voor activiteiten moeten ze volgens jou aanbieden?
    - Wat vind jij leuke activiteiten? Waarom vind je dit leuk?
    - Voor welke activiteiten zou jij naar het jc toe gaan?
  - Op wie moet het jongerencentrum en de activiteiten gericht zijn?
    - Voor wie moet het zijn? Wie mogen er volgens jou komen?
    - Verschillende activiteiten voor verschillende groepen?
    - Denk bv aan: sekse, leeftijd, culturele achtergrond, wijk.
    - Zijn er mensen/jongeren die volgens jou niet mogen komen?
    - Kom jij alleen als er bepaalde jongeren komen?
    - Zo ja: wie? Waarom?
    - Blijf jij weg als er bepaalde jongeren komen?
    - Zo ja: welke? Waarom?
  - Hoeveel mogen de activiteiten kosten?
    - Zou jij willen betalen voor activiteiten? Waarom wel/niet?
    - Zo ja: hoeveel zou jij willen betalen?
    - Zo ja: voor welke activiteiten zou jij willen betalen?
    - Zijn er ook dingen die gratis zouden moeten zijn?
  - Welke tijdstippen lijken jou handig om de activiteiten te doen?
    - Verschillende tijdstippen voor verschillende activiteiten?
    - Verschillende tijdstippen voor verschillende groepen?
    - Moeten de activiteiten eenmalig zijn?
    - Of wil je ook wel langer meedoen?
  - Wanneer is het jc volgens jou veilig genoeg?
    - Wanneer is het veilig voor jou om er te komen?
    - Denk je dat het voor iedereen veilig is om er te komen?
    - Denk bv aan: sekse, leeftijd, culturele achtergrond, wijk.
    - Zijn er volgens jou dingen waar ze rekening mee moeten houden als ze het jc veilig willen maken? Leg eens uit?
    - Moeten er ook regels zijn? Kan je voorbeeldregels noemen?
  - Wanneer mag jij van je ouders/verzorgers meedoen?
    - Bv: kosten, tijdstip, andere deelnemers, soort activiteit.
  - Wat heb jij nodig om je op je gemak te voelen in het jc?
    - Wie / wat / wanneer / ... heb jij daarvoor nodig?
    - Wat vind jij belangrijk om je op je gemak te voelen?
    - Welke sfeer moet het jc volgens jou uitstralen?
  - Op welke wijze kunnen ze jongeren het beste informeren?
    - Middels welk materiaal of media?
    - Wie moet jongeren hiervoor aanspreken?

IV Buiten het eigen blikveld kijken

10 minuten

Instructie: De jongeren krijgen de map met voorbeelden van activiteiten te zien. De verschillende talentontwikkelingen zijn gegroepeerd naar 4 domeinen van talentontwikkeling, dit is in lijn met de opzet van het stadsdeel Noord. Per onderdeel van talentontwikkeling worden 5 voorbeelden getoond. Met de jongeren wordt per domein bekeken wat leuk & niet leuk is, alsook waarom wel of niet. Tot slot worden leukste en minst leuke ideeën genoemd.

Domein 1:   Techniek / ICT / Handvaardigheid

Domein 2:   Muziek / dans / kunst / schrijven

Domein 3:   Sport

Domein 4:   Sociale vaardigheden

• **Vragen per domein in de map:**

- Wat vind jij de leukste activiteit uit dit domein?
  - Waarom deze?
  - Zou jij hier zelf gebruik van maken?
  - Denk je dat andere jongeren hier gebruik van gaan maken?
  - Is deze vorm leuk genoeg?
  - Of moet er iets aan veranderen? Zo ja, wat?
- Wat vind jij de minst leuke activiteit uit dit domein?
  - Waarom deze?
  - Zou jij hier wel of geen gebruik van maken?
  - Denk jij dat andere jongeren hier wel gebruik van gaan maken?
  - Denk je dat deze activiteit in andere vorm leuker is? Zo ja, vertel eens?

• **Afsluitend**

- Wat vind jij de aller-leukste activiteit uit deze gehele map?
- Wat vind jij de minst leuke activiteit uit deze gehele map?
- Wat is jouw grootste wens voor het nieuwe jongerencentrum?

Bedankt voor je medewerking! Zoals we al hebben gezegd kunnen we niet beloven dat jouw ideeën en wensen uitgevoerd gaan worden, maar we gaan er wel voor zorgen dat deze bij het stadsdeel Noord terecht komen.

Bijlage 2: Map met voorbeelden bij straatinterviews

Domein 1: Techniek / ICT / Handvaardigheid

1. Sleutelen aan brommers

Kan jij niet zonder de kick van brommers, motoren en auto's?!

En hou jij van werken met je handen en techniek?

Kom dan met je brommer naar het jongeren centrum om te sleutelen.

2. Computerlessen

Wil jij handiger worden op de computer? Volg dan een computercursus bij het jongeren centrum! Daar kan je bijvoorbeeld leren:

- Typen
- Werken met Word, Excel, Outlook
- Internetten
- Webdesign & Photoshop

3. Zelf computeren en gamen

Internetten, chatten, computergames spelen en msn-en. Er ligt een netwerk, dus er kunnen volop Counterstrike compo's gespeeld worden. Je kunt er natuurlijk ook werken aan projecten voor school.

4. Fashion: pimp je eigen kleding

Wil je zelf je eigen originele kleding leren maken? Join in! Je leert

naaitechnieken, zelf kleding maken en je krijgt ook stoffenkennis en tips en tricks aangereikt om je oude kleding op-te-pimpen. Samen werk je toe naar

een collectie die geshowd wordt op een catwalk. Je werkt op eigen niveau, dus ook als je geen ervaring hebt, ben je welkom.

5. Sieraden maken

Kies voor trendy, klassiek, uitbundig of ingetogen. Er zijn heel veel leuke kralen in verschillende kleuren, strass stenen, bedeltjes en hangers. Er zijn verschillende manieren om een ketting, armband of een paar oorbellen te maken, zoals bijvoorbeeld kettelen en rijgen. Uiteraard zijn er ook voorbeelden aanwezig om inspiratie op te doen. En mocht je er even niet uitkomen, dan wordt je natuurlijk geholpen.

Domein 2a: Muziek & Dans

6. Workshops “So you wanna be a popstar?!”

- **Hiphop & rappen:** Stroomt er hiphop door jouw aderen? Ben jij een geboren rapper? De cursus bestaat uit 8 tot 10 lessen waarin je leert rappen, leert schrijven, en teksten op een beat te zetten!
- **Zingen:** Zing je graag, wil je leren je stem beter te gebruiken, maar vind je het eng om te zingen voor anderen? Dan is dit iets voor jou! Onder begeleiding van een zangdocente oefen je in een groepje zangtechnieken en leer je uiteindelijk luidkeels zingen.
- **Workshop Singersongwrite:** Lijkt het jou leuk om songs te schrijven? Deze workshop behandelt alle kanten van het song schrijven: teksten, melodie, zang, stijlen, enzovoorts! Er wordt gewerkt in kleine groepen. Heb je je eigen song af, dan mag je deze op het open podium uitvoeren!
- **Popoefenruimte:** De popoefenruimte met materiaal is te huur voor beginnende bandjes uit Amsterdam Noord.

7. Workshops “Let’s dance!”

- Jumpstyle
- Streetdance
- Breakdance
- Buikdansen
- Capoeira
- Salsa en merengue

8. Workshops toneel & musical

De toneelcursus is een leuke cursus waarin de creativiteit gestimuleerd wordt. Voor iedereen die graag zingt, danst en acteert! In 30 lessen werk je aan een eindvoorstelling die je zelf schrijft of kiest. Je leert improviseren, samenwerken, spreken voor de groep en creatieve oplossingen bedenken in verschillende situaties.

9. Open podium

Open podium is een avond vol entertainment! Laat je kunstje zien en toon jouw skills aan de wereld! Een lied, rap, dans, stand up nummer, kan je drie benen in je nek leggen en tegelijk neusfluiten? Het kan allemaal zolang het maar op een podium past.

- Neem je eigen vinyl mee en kruip achter de draaitafels!
- Pak de microfoon en leef je uit als soulzangeres, hardrockfanaat of MC!
- Trek de stoute schoenen aan en doe een dansje!
- Krijg de zaal plat met jouw geweldige stand-up comedy act!
- Of zing gewoon lekker een deuntje mee met de karoake!

Domein 2b: Kunst, Schrijven & Media

10. Workshops kunst

Ben jij kunstzinnig en wil je schilderen en tekenen?! Doe het bij ons op je eigen manier, van stillevens tot graffiti kunstwerk!

11. De middag van de poëzie

Bedoeld voor de dichters, poëten of schrijvers in de dop!
Op deze avond kunnen jongeren gedichten lezen of voordragen.
Maar je leert ook zelf gedichten schrijven.

12. Filmavond

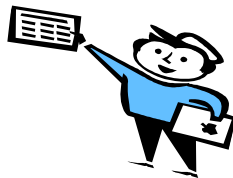
Iedere vrijdagavond is er een filmavond. Hier kan iedereen genieten van de beste films op een groot scherm. Voor tieners speelt er een film van 18.30 tot 20.30 uur en voor jongeren van 20.30 tot 22.30 uur. Jongeren bepalen zelf welke films er wordt vertoond en er zijn thema's waarbij elke week aandacht voor een ander thema.

13. Jongeren Persbureau

Ben jij benieuwd wat een journalist, fotograaf of redacteur doet? Geef je dan op voor het Jongeren Persbureau! Help mee om alles wat voor jongeren in Amsterdam Noord interessant is in een jongerenkrant te plaatsen: nieuws, feesten, sportactiviteiten, filmtips, foto's, ga zo maar door!

Domein 3: Sport

14. Jongens sporten

Hou je van lekker bewegen of wil je gewoon wat energie kwijt?! Kom dan gezellig sporten! Je krijgt per sport een proefles en betaalt verder een kleine bijdrage per keer. Voorbeelden van sporten:

- Kickboksen
- Karate
- Judo
- Krachttraining en fitness

15. Stoere sporten speciaal voor meiden

Als je als meisje liever niet samen met jongens sport, maar wel graag stoere sporten beoefenen, dan kan je ook bij ons terecht. Bijvoorbeeld:

- Kickboksen voor meiden
- Karate voor meiden
- Judo voor meiden

16. Lekker in je vel!

Je kan ook komen voor 'echte' meidensporten, zoals:

- Bodyshape
- Yoga
- Aerobics

17. Word Jongeren Sportcoach!

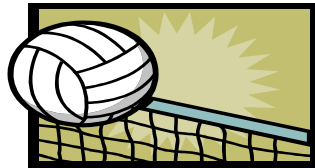
Speciaal voor jongeren die het sporten al goed onder de knie hebben en hun vaardigheden graag aan andere jongeren willen leren. Zij krijgen een training om Jongeren Sportcoach te worden.

18. Megasportdag

Samen met sportverenigingen en jongeren zelf wordt de megasportdag georganiseerd, waar je verschillende sporten kan proberen en mee kan doen aan workshops (zoals yoga, aerobics, buikdansen). Ook worden er wedstrijden gespeeld, zoals straatvoetbal en straatvolleybal.

De dag wordt afgesloten met een feestje!

Domein 4: Overige activiteiten

19. Meidenclub

Deze club is speciaal voor meiden in een ruimte waar GEEN jongens mogen komen! Er is altijd een jongerenwerker aanwezig. Meiden kunnen er na schooltijd terecht, bv voor huiswerk en hulp bij het invullen van formulieren. Verder zijn er cursussen, zoals dans, koken, zingen, uiterlijke verzorging.

20. Training weerbaarheid & zelfvertrouwen

De trainingen weerbaarheid zijn nuttig voor jongeren die bijvoorbeeld gepest worden, maar ook gewoon om meer zelfvertrouwen te krijgen. Wanneer jongeren zelfvertrouwen uitstralen zullen zij minder snel uitgedaagd worden. De trainingen zijn voor jongens en meiden apart.

21. Voorlichtingsavonden

Het jongeren centrum vindt voorlichting belangrijk, en geeft voorlichtingsmiddagen of avonden voor en door jongeren. Bijvoorbeeld:

- Veilig vrijen, SOA's en HIV/Aids. Er worden voorlichtingsavonden gegeven, jongens en meiden apart. In kleine groepjes wordt veilig vrijen besproken. Jongerenadviseurs geven jongeren advies.
- Voor en door jongeren worden activiteiten opgezet om andere jongeren voorlichting te geven over bijvoorbeeld drugs- en alcoholgebruik, vandalisme, en gokken. Jongeren worden ondersteund door professionals. Ervarensdeskundigen vertellen hun persoonlijk verhaal en geven advies.

22. Beroepenavond

Het jongeren centrum organiseert een beroepenavond voor alle jongeren uit Amsterdam Noord die voor de beslissing staan een vervolgopleiding of baan te zoeken. Op de avond worden jongeren geïnformeerd/getraind in opleiding, werk, stage en solliciteren.

23. Infodesk: Vraag maar raak!

Op het jongeren centrum is aandacht voor jongeren met een hulpvraag. Waar kunnen ze terecht, wat is er aan een probleem te doen? Bijv:

- **Vraag maar raak avonden:** waar deskundigen jongeren te woord staan en vragen beantwoorden.
- **Infodesk:** School, seksualiteit, werk, geld, problemen thuis? Blijf niet in je eentje piekeren maar kom langs en vraag advies.

24. Doe het zelf!

Steeds vaker organiseren jongeren hun eigen activiteiten. Heb jij een supergoed idee of vind je het leuk om te organiseren?! Doe dan mee!

25. Jongeren praten mee

Wil jij de graag je stem laten horen? Wil jij invloed uitoefenen en meepraten over de plannen van het standsdeel Noord? Dan zijn de inspraakavonden in het jongeren centrum echt wat voor jou!

Bijlage 3: Stichting Alexander in een notendop

Stichting Alexander is een niet-commercieel landelijk bureau voor jongerenparticipatie en voert projecten uit voor iedereen die met jongerenparticipatie aan de slag is of wil gaan. Sinds 1993 verricht Stichting Alexander participatief jongerenonderzoek. Daarnaast verzorgen wij trainingen en coachingstrajecten voor jongeren en professionals. Hierbij worden diverse participatieve methoden ingezet. Wij werken voor uiteenlopende opdrachtgevers binnen de sectoren zorg, welzijn, gezondheid, onderwijs, arbeid en kunst & cultuur.

Missie

Jongeren staan in ons werk centraal, maar Stichting Alexander is geen belangenorganisatie: we spreken niet namens jongeren. Dat kunnen ze heel goed zelf, mits ze daar de kans voor krijgen. Jongeren werken aan alle onderdelen van onze projecten mee; als medeonderzoeker, co-trainer, adviseur en vertolker van de resultaten. Zij gaan zelf de dialoog aan over hun aanbevelingen en voeren in samenspraak met volwassenen verbetertrajecten uit. We geven jongeren de handvatten om zelf voor hun eigen belangen op te komen, om in dialoog met volwassenen – ouders, professionals en bestuurders – zelf iets te doen. Met onze projecten worden blijvende resultaat geboekt.

Methoden

Participatief jongerenonderzoek is de kernkwaliteit van Stichting Alexander. We hebben dan ook een scala aan methoden voor jongerenparticipatie in huis. Methoden die door onszelf voor een specifieke sector, doelgroep of thema ontwikkeld zijn, maar ook methoden die in te zetten zijn voor andere sectoren, doelgroepen of thema's. Uiteraard staan we niet stil. Op basis van ervaring, onderzoek en voortschrijdend inzicht verfijnen we waar nodig onze bestaande methoden en ontwikkelen we nieuwe methoden.

Maatwerk

Kenmerkend voor de aanpak van Stichting Alexander is dat we onze projecten en trainingen op maat, vraaggericht en interactief vormgeven. We stemmen ons aanbod af op de vraag en probleemstelling van onze opdrachtgevers. Uiteraard stemmen we bij de uitvoering van onze projecten zoveel mogelijk af op specifieke doelgroepen waar we mee werken.

Doelgroep

Stichting Alexander werkt met jongeren van ongeveer 12 tot 23 jaar, waarbij we nadrukkelijk aandacht geven aan jongeren met minder kansen en mogelijkheden in de samenleving. Ook werken wij in onze projecten veel met de professionals, omdat zij een essentiële rol vervullen bij de inhoud en vormgeving van de participatie van jongeren. In de regel zijn de professionals ook degenen met wie de jongeren in dialoog gaan. Bij training, coachings- en implementatietrajecten voor professionals worden jongeren als samenwerkingspartner betrokken.

Dynamisch

Stichting Alexander is een dynamische organisatie. We zijn een jong team van academici: enthousiast, gemotiveerd en met een groot doorzettingsvermogen. De complexiteit van het participatieproces is onze uitdaging. We spreken de taal van de jongeren en die van de opdrachtgever. We spelen in op de actualiteit, vertalen de vraag en de behoefte van de opdrachtgever naar projecten op maat, en voeren de projecten op creatieve en participatieve wijze uit. Wij zetten zelf ook onderwerpen en trends op de agenda. We dragen onze doelstelling uit en delen onze ervaringen met anderen via publicaties, workshops en presentaties.

Via onze publicaties, inclusief onze vernieuwde website, laten we zien dat Stichting Alexander in staat is allerlei verbanden te leggen tussen de sectoren waarin we actief zijn: arbeid, gezondheid, veiligheid, jeugdzorg, onderwijs, openbare ruimte, kunst en cultuur. Hierdoor kunnen we zowel inspelen op integraal beleid en uitvoering, als op de leefwereld van jongeren, die niet als zodanig is opgedeeld.

Voor meer informatie: zie onze website - www.st-alexander.nl
- of bel 020-6263929 voor een afspraak voor een persoonlijk gesprek.

Bijlage 4: Recente publicaties van Stichting *Alexander*

- 144** *Jeugdzorg Cliëntenkrant.* (2006)
Wat vonden de cliënten van de Landelijke Cliëntendag?
Amsterdam: Stichting Alexander. Bestelnummer 144.
Opdrachtgever Landelijk Cliëntenforum Jeugdzorg
- 143** *Drugs – Waar trek JIJ de lijn.?(2006)*
Krant in het kader van de campagneweek tegen drugs.
Amsterdam: Stichting Alexander. Bestelnummer 143.
Opdrachtgever Gemeente Uithoorn
- 142** *KlantenAdviesTeams.* (2006)
Amsterdam: Stichting Alexander. Bestelnummer 142.
Auteurs Jurrius, K., Strating, G. & Pehlivan, T.
Opdrachtgever MEE Rotterdam
- 141** *De C-toets in perspectief.* (2006)
Ervaringen, evaluatie en nieuwe plannen.
Amsterdam: Stichting Alexander. Bestelnummer 141.
Auteurs Jurrius, K., Strating, G. & Rutjes, L.
Opdrachtgever MOgroep
- 140** *Participatie bij Integraal Toezicht Jeugdaken.* (2005)
Procesrapportage van een participatief
inspectieonderzoek in Utrecht.
Amsterdam: Stichting Alexander. Bestelnummer 140.
Auteurs Pehlivan, T. m.m.v. Havinga, L., Delicat, J. & Fregeres, J.
Opdrachtgever Projectgroep Integraal Toezicht Jeugdzaken
- 139** *De wijk is ook van ons.* (2005)
Jongeren betrekken bij Communities That Care.
Amsterdam: Stichting Alexander. Bestelnummer 139
Auteurs Jurrius, K., Pehlivan, T., Strating, G., Bond, L. & Hoed, van den M.
Opdrachtgever Gemeente Leiden – Dienst Cultuur & Educatie, afdeling
Onderwijs & Jeugd

- 137** *Uitbuiting in Nederland.* (2005)
Peerresearch naar uitbuiting van jongeren in Nederland.
Amsterdam: Stichting Alexander. Bestelnummer 137.
- Auteurs Jurrius, K., Havinga, L. & Kovalenko, M.
Opdrachtgever ECPAT Nederland, Defence for Children International
Nederland
- 137b** *Inzicht in uitbuiting.* (2005)
Handel in minderjarigen in Nederland nader onderzocht
Het deel peer-research uitgevoerd door Stichting
Alexander
- Auteurs Borne, van den A. & Kloosterboer, K.
Opdrachtgever ECPAT Nederland, Defence for Children International
Nederland, Unicef Nederland, Plan Nederland
- 136** *De hele kerstboom ...* (2005)
Participatie van jongeren en ouders bij Integraal Toezicht
Jeugdzaken.
Amsterdam: Stichting Alexander. Bestelnummer 136
- Auteurs Delicat, J., Fregeres, J., Havinga, L. & Kovalenko, M.
Opdrachtgever Projectgroep Integraal Toezicht Jeugdzaken
- 135** *Stand up, speak up, niets doen verandert ook niet veel.*
(2005).
Wijkraadpleging jongeren Utrecht Zuid.
Amsterdam: Stichting Alexander. Bestelnummer 135.
- Auteurs Jurrius, K., Strating G., m.m.v. Kovalenko, M. & Hoed, van
den M.
Opdrachtgever Wijkraad Utrecht Zuid
- 134** *Training Consulente Teams.* (2005)
Ondersteunend handboek voor Trias Jeugdhulp.
Amsterdam: Stichting Alexander. Bestelnummer 134.
- Redactie Jurrius, K.
Opdrachtgever Trias Jeugdhulp

Bijlage 5: Recente artikelen van Stichting *Alexander*

Rutjes, L. en Jurrius, K. (2006) Een opmaat voor een cliëntenfeedbacksysteem in de jeugdzorg: Wat te doen met de mening van de cliënt? Publicatie in het Nederlands Tijdschrift voor de Jeugdzorg jaargang 10, nr. 3/4.

Jurrius, K. (2005). Participatief jongerenonderzoek maakt kwaliteitsslag. Publicatie in Nederlands Tijdschrift voor Jeugdzorg jaargang 9, nr 6.

Schuyt, J. , Mengerink, J. en Pieper, I. (2005). Medezeggenschap van jongeren uit de jeugdzorg. Publicatie in Nederlands Tijdschrift voor Jeugdzorg jaargang 9, nr 6.

Fregeres, J. en Pehlivan, T. (2005). Participatie van jongeren en ouders bij Integraal Toezicht Jeugdzaken. Publicatie in Nederlands Tijdschrift voor Jeugdzorg jaargang 9, nr 6.

Pehlivan, T. en Strating, G. (2005). Dilemma's bij de implementatie van jongerenparticipatie in de jeugdzorg. Publicatie in Nederlands Tijdschrift voor Jeugdzorg jaargang 9, nr 6.

Vink, C. en Rutjes, L. (2005). Internationale afspraken beïnvloeden Nederlands beleid. Publicatie in Nederlands Tijdschrift voor Jeugdzorg jaargang 9, nr 6.

Pehlivan, T. (2005). *Young people as partners in creating leisure environments*. To be published in the December issue of Youth of Europe – Bulletin EAICY.

(2004/2005) Vraag het de Leerling ook in het mbo?. Profiel Vakblad voor de BvE sector. 9/10.

Pieper, I. (2004). Jeugdparticipatie in de jeugdzorg; Voor wie doen we het eigenlijk?. *Vernieuwing, tijdschrift voor Onderwijs en Opvoeding*, 8/9.